

RIKSADVOKATEN

JUSTISDEPARTEMENTET	
01 NOV 2007	
SAKSNR.:	200705911
AVD/KONT/BEH:	LOV / EO / MHG
DDK.NR. 54	ARKIVKODE:

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

REF.:
200705911 EO/MHG

VÅR REF.:
Ra 07-494 MH/mw
581.2

DATO:
30.10.07

HØRING – FORSKRIFT TIL DEN NYE OFFENTLEGLOVA

Det vises til Justisdepartementets brev av 4. september d.å. med høringsfrist 1. november d.å.

Riksadvokaten har følgende merknader til forslaget til forskrift til den nye offentleglova (høringsnotatets nummerering i parentes):

(1) Betaling for kopier (punkt 3.1)

En er enig med departementet i at det i visse tilfelle vil følge av alminnelige rettsprinsipper at forvaltningsorganet ikke har plikt til å imøtekomme innsynskrav som må antas å ha blitt fremsatt for å sjikanere organet.

(2) Plikt til å gjøre journal tilgjengelig på internett (punkt 3.3)

Etter forskriftsutkastet § 6 første ledd bokstav b skal bl.a. "alle dei statlege direktorata og alle dei statlege tilsyna" gjøre elektronisk journal tilgjengelig på internett. Av motivene fremgår det at ordningen skal omfatte "alle større statlege organ som har heile landet som virkefelt" (s. 11).

Påtalemyndigheten er verken et direktorat eller et tilsyn, og det enkelte regionale statsadvokatembete har ikke hele landet som virkefelt. For øvrig er Riksadvokatembetet og de fleste av de enkelte statsadvokatembeter neppe "større" målt i antall ansatte. (En forutsetter at statsadvokatembetene, på samme måte som utenriksstasjonene, blir regnet "hver for seg" i denne sammenheng.) Riksadvokaten har videresendt høringsnotatet til statsadvokatembetene, men ikke forelagt dem spesielt spørsmålet om den høyere påtalemyndighet bør omfattes av plikten. I lys av utkastets ordlyd er det heller ikke å vente at statsadvokatembetene har oppfattet forslaget som å gjelde for dem.

I lys av at flere av statsadvokatembetene altså er svært små, antar riksadvokaten for sin del at det ikke i denne omgang bør forskriftsfestes noen slik plikt for den høyere påtalemyndighet. En vil imidlertid vurdere å ta opp i styringsdialogen om statsadvokatembetene bør innføre en slik ordning uten at det er pålagt i forskrift.

En bemerker også at den beskrevne portalen synes å kreve en del tekniske tilpassinger. For organer som ikke omfattes av plikten til å legge ut journalen på internett, antar en at det ikke rettslig sett vil være noe i veien for å legge ut journalen på annen måte, for eksempel ved skannede pdf-filer av journalutskriften.

Slik riksadvokaten ser det, er det grunn til å vise varsomhet med å tillate søk på personnavn i journalene. Det er en demokratisk rettighet å kunne korrespondere med forvaltningen om emner som opptar en, og vissheten om at navnet er søkbart kan få enkelte borgere til å avholde seg fra dette. Regler som er laget på en tid da det i praksis ikke var mulig å lage personprofiler ved gjennomgang av journaler, bør ikke uten videre styre valgene regelgiveren gjør i dag.

(3) Klageorgan (pkt. 5)

Etter utkastet § 11 første ledd skal det organet som et uavhengig forvaltningsorgan administrativt hører inn under, være klageorgan når det uavhengige organet har avslått et krav om innsyn. Departementet ber (s. 16) om ”innsyn på andre tilfelle der det kan være behov for avklarande reglar”.

Riksadvokaten viser for sin del til sitt høringssvar av 5. mai 2004 fra behandlingen av offentlighetsutvalgets utredning, der en bl.a. uttalte:

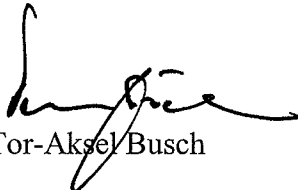
”Det er ikke klart hvilket organ som vil være klageinstans for avgjørelser truffet av riksadvokaten som førsteinstans. I rent administrative saker, der det er uomstridt at loven i seg selv gjelder, vil det i og for seg ikke være noe i veien for at Justisdepartementet er klageinstans. Man kan imidlertid tenke seg at en klager anfører at et dokument som er registrert som dokument i straffesak, i realiteten er et dokument i administrativ sak, slik at tvisten gjelder hvorvidt offentlighetsloven gjelder for dokumentet, jf. utkastet § 3 annet ledd. Det kunne i visse tilfelle være uheldig om departementet skulle kunne overprøve riksadvokatens vurdering av om et dokument var dokument i straffesak eller ikke. I slike tilfelle bør det overveies om ikke Kongen i statsråd bør være klageinstans.

... En vil ... bemerke at dersom klager over riksadvokatens avgjørelse om at et saksdokument er en del av en sak som behandles etter rettspleielovene skal behandles av Kongen i statsråd, bør klageadgangen være begrenset til om offentlighetsloven gjelder. Under enhver omstendighet vil det neppe være forsvarlig om Kongen som første instans skulle ta stilling til om unntaksregler i offentlighetsloven kan anvendes, og eventuelt om det skulle utvises meroffentlighet. (Der riksadvokaten har ansett et dokument som ikke omfattet av loven fordi det hører til i en sak som behandles etter rettspleielovene, er det ikke naturlig å ta subsidiært stilling til om unntaksregler i loven ville kunne anvendes.)”

Riksadvokaten ser det fortsatt slik at hensynet til påtalemyndighetens uavhengighet gjør at departementet ikke bør kunne overprøve riksadvokatens vurdering av om et dokument er dokument i straffesak og dermed faller utenfor offentleglovas virkeområde etter dens § 2 fjerde ledd tredje punktum. Det avgjørende for valg av spor må altså være den klassifikasjon av dokumentet som påtalemyndigheten har foretatt, ikke klagerens pretensjon. Spørsmål om innsyn i dokumentet vil da måtte avgjøres etter straffeprosesslovens og påtaleinstruksens regler.

Det samme må for øvrig gjelde der politiet har avslått en innsynsbegjæring etter § 2 fjerde ledd og klageren anfører at dokumentet ikke kan unntas med hjemmel i denne bestemmelsen. I et slikt tilfelle bør det være statsadvokaten som er klageinstans vedrørende spørsmålet om loven kan anvendes, ikke Politidirektoratet.

Det bør derfor fastsettes en særskilt regel for påtalemyndighetens avgjørelser om at et dokument ikke hører under offentleglova, slik at ikke organer utenfor vår etat kan overprøve påtalemyndighetens vurderinger.

Tor-Aksel Busch

for Johan Kr. Bødgerd
Morten Holmbøe
førstestatsadvokat